

Fiskeripolitisk Kontor

Att: Pernille Desiré Birkenborg Jensen (perdje@um.dk)

og Lene Jensen Scheel-Bech (lesche@um.dk)

Vingsted den 17. juni 2019.

Vedrørende: Kommentarer til de to fiskeribekendtgørelser for Sjælland og Lolland-Falster

Indledningsvis vil Danmarks Sportsfiskerforbund beklage, at processen med at få skabt det bedste grundlag for fiskeriet i farvandene omkring Sjælland og Øerne er blevet så forhastet, som tilfældet er.

Som beskrevet i mail fra Fiskeripolitisk Kontor den 8. april, skyldes hastværket en henvendelse fra Dansk Amatørfiskerforening til daværende minister Eva K. Hansen. Amatørfiskerne anfører i deres henvendelse, at der har været rigeligt med tid til at få lokale aftaler på plads, idet processen har kørt siden det første dialogmøde i januar 2017. De opfordrer derfor til, at deadline for tilbagemelding som aftalt skal være i juni 2019. Med udgangspunkt i amatørfiskenes henvendelse besluttede daværende Eva K. Hansen at fastholde tidsplanen på trods af, at **alle andre** interessenter end amatørfiskerne ønskede længere tid.

Vi deler selvsagt ikke amatørfiskernes ønske og er heller ikke enige i argumentationen, idet de to udkast til nye bekendtgørelser, som vi blev præsenteret for på mødet i Udenrigsministeriet den 27. marts 2019 var ændrede på en række punkter. Det viste sig da også på mødet, at der ville være behov for at tage dialogen lokalt flere steder i landsdelen med henblik på kunne forhandle fornuftige kompromisser på plads. Dette har desværre ikke været muligt på grund af den fastholdte deadline.

Det virker i øvrigt meningsløst at fastholde den planlagte køreplan – idet den selvsamme køreplan dikterer, at de to nye bekendtgørelser først skal træde i kraft den 1. januar 2020. Så

der var reelt masser af tid til at tage dialogen lokalt. Men på grund af henvendelsen fra Amatørfiskerne blev det ikke sådan.

Konsekvensen bliver, at en række af forslagene til regulering af fiskeriet i en række fjorde, som vi foreslår, ikke er afstemt mellem interessenterne. Det har for eksempel heller ikke været muligt for de tre kommuner, der ligger ned til Præstø Fjord, at mødes og efterfølgende få taget dialogen med fiskeri-interessenterne. Det er beklageligt, og det vil helst sikkert ikke være til gavn for forståelsen mellem de forskellige fiskeri-grupperinger.

Tidspresset betyder også, at det er tvivlsomt, om DTU Aqua vil få mulighed for at undersøge relevansen af nye forslag til fredningsbælter ved vandløb. Forudsætningen er jo, at der findes ørredbestande og/eller opgang af brakvandsrovfisk, og disse besigtigelser udføres af biologiske grunde i sensommeren. Hastværket kan derfor medføre, at der i mange år fremover vil mangle fredningsbælter ved vandløb med vilde ørredbestande eller opgang af de meget sårbare brakvandsrovfisk.

Det er også værd at nævne, at der i disse år er stort fokus på lystfiskeriet. I udenrigsministeriets lystfiskerstrategi fra 2018 står der blandt andet under afsnittet om ”Balanceret fiskeriforvaltning” på side 17:

”Fiskeriregulering er også et vigtigt element for udvikling af fiskebestande og fiskerier, og i forhold til turismepotentialet. Den store socioøkonomiske værdi i lystfiskeri og lystfiskerturismen indgår i en fortsat balanceret fiskeriforvaltning med inddragelse af alle relevante interessenter”.

Danmarks Sportsfiskerforbund bakker dette udsagn op. En balanceret fiskeriforvaltning er forudsætningen for bestandenes overlevelse og fremgang i de fjorde, hvor det er sandsynliggjort, at fiskeridødeligheden er alt for høj – det gælder især i Karrebæk Fjord-Dybsø Fjord og i Præstø Fjord, men sandsynligvis også i dele af Isefjord, Holbæk Fjord, Roskilde Fjord og Køge Bugt.

Danmarks Sportsfiskerforbund kommer senere i dette høringssvar – med udgangspunkt i input fra lokale sportsfiskere – med en række forslag til regulering af fiskeriet i en flere fjorde. Selv om vi langt hen ad vejen mener, at forslagene er afbalancerede, så ville dialog med alle relevante interessenter sikkert være til gavn for den gensidige respekt mellem parterne, ligesom det ville lette opgaven for Fiskeripolitisk Kontor med at udfærdige de endelige udkast til bekendtgørelserne, hvis der på forhånd var indgået eventuelle kompromisser.

Så alt i alt er den nuværende situation ikke god for det fremadrettede arbejde med at sikre en afbalanceret forvaltning.

Men det bør dog ikke afholde Fiskeripolitisk Kontor fra – sammen med den kommende minister – at gribe denne mulighed og sikre en bedre forvaltning. Der går typisk mange år mellem revisioner af de større bekendtgørelser. Det vil derfor være at spille hasard med nogle af de sårbare fiskebestande, hvis der ikke tages hånd om situationen i denne omgang.

Vi vil derfor indtrængende opfordre til, at tidspresset og den deraf manglende mulighed for at have kunnet tage dialogen lokalt under ingen omstændigheder må medføre, at der ikke gennemføres de nødvendige reguleringer.

Vi vil samtidig anbefale, at der under alle omstændigheder indføres nye fredningsbælter ved de vandløb, hvor der er troværdige observationer, der godtgør et behov. Også selv om DTU Aqua ikke kan nå at undersøge lokaliteterne.

Efter disse indledende betragtninger kommer vores kommentarer til de to forslag til bekendtgørelser – først nogle generelle, der gælder begge bekendtgørelser.

Med revisionen af de tre bekendtgørelser foreligger der en god mulighed for at målrette fiskeriforvaltningen på Sjælland og Øerne på en måde, der fremmer de rekreative muligheder og dermed også fremmer udviklingen af lystfiskeri som økonomisk katalysator i Vandkantsdanmark.

Etableringen af Fishing Zealand, som lige nu består af 11 kommuner, der dækker mere end halvdelen af den cirka 2000 km lange kystlinje i landsdelen, er et fint eksempel på, at kommuner, erhvervsliv og Danmarks Sportsfiskerforbund seriøst arbejder sammen med henblik på at udvikle lystfiskeriet til glæde for borgerne og samtidig fremme muligheden for økonomisk vækst.

Der arbejdes i dag seriøst med vandpleje på Sjælland, og resultaterne er gode i mange vandløb, hvor der er set fine ørredtætheder. Danmarks Sportsfiskerforbund har sammen med Fishing Zealand ønsket at fremme dette arbejde, og derfor har vi etableret Den Sjællandske Grusbande, hvor personer har tilmeldt sig til at arbejde for bedre vandløb og større bestande af vildfisk. Vi forventer derfor, at aktiviteterne i de små vandløb vil øges de kommende år, og det gør forudsætningerne for lystfiskeri efter havvandrende arter som havørred, aborre og gedde endnu bedre.

De nye bekendtgørelses udgangspunkt bør derfor være at sikre:

- At de vilde bestande kan fortsætte deres fremgang.
- At bestandene af havørred, brakvandsaborre og -gedde (og sandart i et enkelt brakvandsområde) udnyttes bæredygtigt.
- At udviklingen af lystfiskeri som økonomisk katalysator fremmes.

De senere år er der gennemført tre nye bekendtgørelser, der indkorporerer disse tre elementer: Bekendtgørelserne for Fyn, Bornholm og Nybøl Nor. Disse tre reguleringer forholder sig alle som noget nyt til fordelingen af havørredfangsterne i erkendelse af, at ressourcen er begrænset samt den store socioøkonomiske værdi af en lystfiskerfanget havørred. Det har medført begrænsninger i muligheden for at fiske havørreder med garn, og så er der indført en daglig baglimit i to af bekendtgørelserne. Disse to elementer – reduktion i det målrettede garnfiskeri efter havørred og en daglig fangstbegrænsning – mener vi i Danmarks Sportsfiskerforbund er meget vigtige i forhold til at opfylde de tre ovennævnte formål med den nye regulering. Det bør også med, at reguleringerne er taget godt imod af turisterhvervet, kommunerne og sportsfiskerne, og at de er et resultat af dialog mellem alle interessenter.

Vi vil derfor i det efterfølgende foreslå nogle generelle regler, der skal gælde for hele farvandet omkring Sjælland og Øerne. Men der er også behov for at gennemføre lokale reguleringer i visse farvande. For selv om der fremgang og fine, oprindelige ørredbestande i en del vandløb, så er det også veldokumenteret, at der findes bestande, som er hårdt pressede. Der er mange mulige årsager til det, men en overdødelighed i havet, forårsaget af garnfiskeri, er en af de sandsynlige forklaringer i primært de sydsjællandske fjorde og Køge Bugt¹.

Forslag 1: For at øge havoverlevelsen generelt foreslår vi, at der indføres en daglig fangstbegrænsning per fisker på tre havørreder, som skal gælde alle fiskeriformer. Sammen med den daglige fangstbegrænsning må hver fisker kun hjemtage 1 havørred større end 60 cm. I nogle fjorde skal der kunne indføres en mere restriktiv fangstbegrænsning.

Formål: Dette initiativ bør gennemføres med henblik på at bremse det målrettede redskabsfiskeri efter havørred. Hvis man kun kan ilandbringe 3 havørreder, så giver det ringe mening at fiske med ørredgarn i trækruterne, og det vil sandsynligvis – som det er set på Bornholm – give en ændring i fiskeriindsatsen væk fra målrettet ørredfiskeri. Den daglige fangstbegrænsning giver også fiskerikontrollen en god mulighed for at kontrollere og håndhæve mulige lovbrud. Ved at lave en begrænsning på 1 ørred over 60 cm, sikres det, at en større del af de store og hurtigtvoksende individer overlever. I forhold til muligheden for at udvikle det økonomiske potentiale i Vandkantsdanmark vil forslaget få stor betydning for branding af Sjælland som fiskedestination, og de flere og større havørreder vil tiltrække flere lystfiskere.

Det er vigtigt, at denne regel gælder alle fiskeriformer, som tilfældet er ved Bornholm og Nybøl Nor. Altså også erhvervs- og bierhvervsfiskeriet, som i dag i kun i meget ringe omfang omsætter havørred på auktionerne. Deres økonomiske tab vil derfor være stærkt begrænset. Vi anerkender dog erhvervsfiskernes pressede situation og ved, at de ikke dyrker

¹ Henriksen. P.W. 2014. Ørredbestande Havørredbestandene på Sjælland, Møn og Lolland- Falster. Status og udviklingspotentiale. Gydeegnet bund, gydetæthed, gydebestande, behov for gydeegnet bund. Del 1, 2014. Projekt udført for Fishing Zealand af Limno Consult.

et målrettet havørredfiskeri. Vi kan derfor acceptere, at denne ene gruppe friholdes for forslaget. Danmarks Sportsfiskerforbund mener i øvrigt, at en daglig fangstbegrænsning bør indføres på landsplan.

Forslag 2: Der må maksimalt hjemtages en brakvandsgedde per fisker per dag og der må kun hjemtages individer, der falder inden for vinduesmålet: 60-80 cm. I nogle områder skal der kunne indføres et forbud mod at hjemtage gedder.

Formål: At sikre, at havoverlevelsen øges og de større individer – som især er hunner – i højere grad bidrager til gydningen. Ved at lade en større del af gedderne overleve, kan de i højere grad bidrage i bekæmpelsen af den invasive sortmundede kutling. Vores udgangspunkt er, at denne regel skal gælde alle fiskeriformer. Hvis en indtægt kan dokumenteres, kan der evt. tildeles en personlig kvote, som efterfølgende udfases ved, at muligheden for at sælge gedder ikke kan overtages. Dette forslag bør indføres på landsplan.

Forslag 3: Der må maksimalt hjemtages 5 brakvandsaborrer per fisker per dag. Der må kun hjemtages individer, der falder inden for vinduesmålet: 23-28 cm. I nogle områder skal der kunne indføres en mere restriktiv fangstbegrænsning.

Formål: At sikre, at havoverlevelsen øges, og de større individer i højere grad bidrager til gydningen. I nogle lukkede fjordområder, hvor aborrerne generelt er hårdt trængte, bør en daglig fangstbegrænsning på færre aborrer overvejes. Det gælder fx Karrebæk Fjord og Dybsø Fjord. Ved at lade en større del af aborrerne overleve, kan de i højere grad bidrage i bekæmpelsen af den invasive sortmundede kutling. Vores udgangspunkt er, at denne regel skal gælde alle fiskeriformer. Hvis en indtægt kan dokumenteres, kan der evt. tildeles en personlig kvote, som udfases ved, at den ikke kan overtages. Dette forslag bør indføres på landsplan.

Forslag 4: Der må maksimalt hjemtages 1 sandart fra brakvand (sydlige del af Roskilde Fjord) per fisker per dag. Der må kun hjemtages individer, der falder inden for vinduesmålet 50-70 cm

Formål: At sikre, at havoverlevelsen øges, og de større individer i højere grad bidrager til gydningen. Vores udgangspunkt er, at denne regel skal gælde alle fiskeriformer. Hvis en indtægt kan dokumenteres, kan der evt. tildeles en personlig kvote, som udfases ved, at den ikke kan overtages.

Forslag 5: Den farvede havørred i saltvand fredes fra den 15. oktober til og med den 28./29. februar.

Formål: I visse områder fiskes der målrettet med garn og bundgarn efter havørreder, der er på vej tilbage mod gydevandløbene i oktober og november, indtil fredningen indtræffer den 16. november. Dette målrettede fiskeri kan begrænses ved at udvide fredningstiden for de farvede havørreder. Det bør nævnes, at de farvede havørreder omkring Bornholm i mange år har haft en ekstraordinær lang fredningstid – fra 16. september til 1. marts – og det har her angiveligt medført en ændring i garnfiskeriet. Det bør også med, at flere undersøgelser fra DTU Aqua har vist, at havørreder fra hele Danmark opholder sig i farvandet omkring Sjælland og Øerne. En længere fredningstid i saltvand vil derfor også kunne bidrage positivt til andre landsdele. Danmarks Sportsfiskerforbund ønsker i øvrigt at gøre fredningstiden i saltvand landsdækkende.

Forslag 6: Forbud mod brug af ørredgarn i havørredens fredningsperiode.

Formål: Når den farvede havørred er fredet fra medio oktober til marts, så bør ørredgarn (definitionen – det vil sige højde, flydeevne og maskevidder – bør fastlægges af DTU Aqua) ikke kunne anvendes, idet succesfuld genudsætning af garnfangne ørreder næppe vil være muligt. Dette forslag bør også indføres på landsplan.

Efter disse generelle forslag, som vi ønsker implementeret i saltvand omkring Sjælland og Øerne, har vi nogle kommentarer til de mere konkrete forslag:

Bekendtgørelse om fiskeri og fredningsbælter omkring Sjælland:

- Vi støtter etablering af fredningsbælter ved alle de foreslåede vandløb og i havnene.
- Der er dog et lokalt ønske ved St. Vejleås udløb i Ishøj Havn om at fredningen der skal udformes en smule anderledes: Fredningen på ydersiden – det vil sige ude i havnen – er relevant og bakkes op, mens den lokale forening (Ishøj Sportsfiskerforening) ønsker at gøre fredningen på indersiden kortere. Foreningen anfører, at antallet af aborrer her er en meget lille, ligesom den foreslåede fredning vil medføre en stor begrænsning i muligheden for at fiske på indersiden på grund af de fysiske adgangsforhold. Vi opfordrer til, at foreningen kontaktes med henblik på den endelige udformning af fredningen.
- Vi støtter forslag om baglimit de steder, hvor det er foreslået. En daglig fangstbegrænsning er en meget brugt og anerkendt reguleringsform, der i Danmarks gennem mange år har vist sit værd i ferskvand. Og som derfor også i langt højere grad bør implementeres i saltvand.
- Vi ønsker, som fremlagt på mødet i marts 2019, at den foreslåede fredning i Korsør Havn ikke gennemføres. Intet tyder på, at kanalen er en flaskehals med stor koncentration af havørreder, idet der ikke findes ørredførende vandløb i noret. Det samme gør sig gældende ved Skælskør, hvor der er en lignende fredning. Den ønsker vi også fjernet.
- Vi nævnte også på mødet, at vi ønsker fredningsbælter ved Sydkanalen i Siddinge Fjord og ved Nordkanalen ved Avdebo dæmningen. Der udsættes ørredsmolt i kanalerne, og det medfører, at der i perioder er rigtig mange fisk koncentreret i dette område. Vi argumenterede på mødet med, at vi mener, at fredningsbælter vil være relevante, idet de vil kunne forebygge mod overdrevent fiskeri på de udsatte ørreder – og at det også bør være et vigtigt mål med forvaltningen. Vi anerkender, at det vil være et brud med den hidtidige praksis, hvor der udelukkende har været fokus på vilde bestande og udsætninger, der har til formål at ophjælpe de vilde stammer. Men vi mener, at forvaltningen også skal være med til at sikre, at de ressource-tunge smoltudsætninger kommer flere til gavn.

I dette høringssvar præsenteres flere forslag, som lokale sportsfiskere har arbejdet med i forhold til regulering af fiskeriet i andre fjorde og snævre farvande. Der findes allerede flere lokale reguleringer i blandt andet Holbæk Fjord og Præstø Fjord. Det kunne derfor være relevant – både ud fra en biologisk og socioøkonomisk tilgang men også for at sikre, at reglerne ikke bliver alt for komplicerede – at formulere nogle generelle regler, der skulle gælde

i alle fjorde. Inspirationen kunne komme fra Bornholm og Odense Fjord, hvor sportsfiskere og fritidsfiskere sammen har fundet nogle kompromisser.

De lokale sportsfiskere ved Holbæk Fjord og Isefjord har formuleret nogle ønsker til forvaltningen af fiskeriet. Vi bakker forslagene op. Vi beklager samtidig, at det af tidsmæssige årsager ikke har været muligt for dem at tage en dialog med andre lokale interessenter.

Forslag til regulering af fiskeriet i Holbæk Fjord og Isefjord:

- En daglig fangstbegrænsning på 2 havørreder pr. dag pr. fisker, som skal gælde alle.
- Reje- og åluser kun tilladt fra 15/5 – 1/3, skal også gælde rejeruser, så smoltudtrækket tilgodeses og risikoen for skarvprædation i de lave fjordområder begrænses. Der er en formodning om, at de mange ruser betyder, at smoltene ikke formår at svømme ud af de indre dele af fjorden. Reglen skal gælde i hele Holbæk Fjord, hele Tempelkrogen, og i hele Lammefjorden.
- Lammefjorden og Siddingefjord skal friholdes for nedgarn – bortset fra skrubbe- og sildegarn. Skrubbegarn må have en max højde på 120 cm og må kun sættes på dybder over 3 meter.
- Hele Holbæk Fjord skal friholdes fra alle former for nedgarn.
- I den øvrige del af Isefjord bør der skeles til den aftale, der er blevet indgået ved den sydlige del af Roskilde Fjord. Denne regulering kan med fordel indføres.

Alle fiskerinteressenter ved Roskilde Fjord har som nævnt forhandlet sig frem til kompromisforslag, der skal gælde i den sydlige del af Roskilde Fjord. Danmarks Sportsfiskerforbund støtter denne aftale.

Vi har fået en række tilbagemeldinger på vandløb, hvor der er ønske om, at der etableres fredningsbælter. Vi frygter, at tidspresset betyder, at det ikke bliver muligt for DTU Aqua at undersøge alle de nævnte vandløb. Vi har derfor bedt de lokale sportsfiskere om at indsamle viden, der godtgør behovet.

Første vandløb er Solrød Bæk, der har sit udløb på kysten v. Solrød Strand By. Udløb på kyst: X: 703801 Y: 6158639 ERTS89 UTM Zone 32 (rød prik på nedenstående kort)

Vandløbet er rørlagt over to længere strækninger gennem byen, og det har derfor tidligere været antaget, at der ikke kunne være opgang af havørred. DTU Aqua har i 2014 udført el-befiskning på to stationer. Der blev ikke fundet ørred på de to stationer, og den eneste fiskeart var trepigget hundestejle. Vandløbet er dog i Plan for fiskepleje i tilløb til Køge Bugt Distrikt 02, vandsystem 15-18 Distrikt 05, vandsystem 01-13, Plan nr. 43-2015 beskrevet sådan: *”Der er glimrende fysiske forhold, hvor gydegrus og skjulesten er den dominerende bundtype. Der blev ikke fundet ørred.”*

En af årsagerne til at der ikke er fundet hverken ørred eller ål i vandløbet i 2014 er formentlig dårlige passageforhold, og at vandløbet tidligere har været sommerudtørret. Dels er der en ca. 450 m lang rørlagt strækning på Solrød Bæk igennem en del af Solrød Strand øst for motorvejen. Endvidere var der indtil foråret 2016 et impassabelt styrt opstrøms for motorvejen. Styrtet er i forbindelse med udvidelse af Køge Bugt Motorvejen blevet erstattet af et 250 m et langt og slynget stryg

Da vandløbet blev besigtiget i forbindelse med Køge Bugts Vandråds arbejde i efteråret 2017, kunne det konstateres at der var et forholdsvis stort antal gydebanks i vandløbet, ca. 20 stk., af varierende størrelse. Der blev endvidere observeret en enkelt stor havørred (+60

cm) på en af gydebankerne². Det har vist sig at det lave fald i rørene gør, at de ikke virker som faunaspærring, og fjernelse af styrtet opstrøms motorvejen har givet adgang til strækningerne med de bedste fysiske forhold (opstrøms motorvejen og gennem Solrød by).

Vandløbet blev besøgt igen for at tælle gydebanker i vinteren 2018-2019³. Resultatet var nedslående grundet at 2. halvår af 2018 var ekstremt nedbørsfattigt og Solrød Bæk var helt eller delvist sommerudtørret fra juni til og med december 2018. Små vandløb på hele Øst- og Sydsjælland har i 2018 været plaget at meget lave vandføringer i havørredernes normale gydeperiode, hvilket har betydet ringe gydesucces i de små vandløb. I vinteren 2018/2019 er der ifølge biolog Jimmi Spur Olsen, Vordingborg Kommune, slet ikke registreret gydeaktivitet i to af kommunens bedste vandløb på Sydsjælland. Begge vandløb havde hver omkring 150 gydegravninger i vinteren 2017/2018. At der kun blev observeret ganske få gydebanker i Solrød Bæk i vinteren 2018/2019 er derfor ikke overraskende.

Der er ikke blevet udsat fisk i forbindelse med den gældende Plan for fiskepleje, og de observerede fisk er således vildfisk. På grund af ørredbestanden i vandløbet opfordrer vil til, at der indføres et halvårligt fredningsbælte ved udløbet i Køge Bugt.

Følgende forslag gælder vandløb med udmunding i Faxe Bugt. Her har de lokale sportsfiskere nævnt, at der bør etableres fredningsbælter ved disse vandløb:

- Spangsbækken med udløb i Faxe Bugt syd for Rødvig. Denne bæk har en eksisterende ørredbestand, og der er netop udarbejdet et restaureringsprojekt af PIV og Stevns kommune.
- Kildeåen med udløb ved Vemmetofte Strand. Her findes en eksisterende ørredbestand. Bestandsanalyse er foretaget af biolog Jan Nielsen DTU. I 2018 blev der desuden udført et stort restaureringsprojekt i vandløbet af PIV og Faxe Kommune.

² Kvalificering af udpegningen af Solrød Bæk. Notat udarbejdet af NIRAS for Køge Bugt Vandråd v. Solrød Kommune. 20. dec. 2017.

³ Optælling af gydegravninger. Notat udarbejdet af NIRAS for Solrød Kommune. 22. februar 2019.

- Krusebækken med udløb i Faxe Bugt syd for Faxe Ladeplads. Her findes eksisterende ørredbestand, ligesom der i 2018 blev udført restaureringsprojekt af PIV og Faxe kommune, blandt andet med finansiering af Fiskeplejens foreningspulje.

De lokale sportsfiskere, med interesser i vandløbene, som munder ud i Faxe Bugt, anfører desuden, at der er behov for at indføre en helårlig garnfri zone i bugten. Det formulerer de således:

- Vi foreslår endvidere et helårligt garnforbud inden for 300 meter fra daglig lavvandslinje i hele Faxe Bugt. Havørreden samles i større stimer i bugten og er derfor et let bytte for garnfiskeri. Dette problem er naturligvis størst om efteråret, hvor der er træk af gydemodne havørreder.

I Danmarks Sportsfiskerforbund bakker vi behovet for en regulering op. En daglig fangstbegrænsning, længere fredningstid og et forbud mod brugen af ørredgarn i denne periode, som vi tidligere i dette brev foreslår, kunne også være en mulighed.

Det er veldokumenteret, at der er behov en yderligere regulering i Præstø Fjord. Havoverlevelsen for Krobækkens genetisk unikke havørredstamme ligger eksempelvis på 1,5 %, hvilket er en af de lavest observerede havoverlevelsescener på Sjælland. Dette viser tydeligt at fisketrykket på havørred er alt for højt. Der udmunder 5 vandløb med havørredopgang i fjorden: Herredsbæk, Krobæk, Rødlersbæk, Even Å/Hulebæk og Tubæk Å. Disse vandløb har alle 500 meters fredningszone ved udmundingen i fjorden. I fjordens nordøstlige hjørne findes også Orup Bæk, der dog har ”udløb” via en pumpestation, som afvander Sivet, et 35 hektar inddæmet område, der tidligere var et vigtigt gydeområde for fjordens bestand af brakvandsgedder.

Havørredbestandene i Herredsbækken og Krobækken er for nylig blevet gentestet, og det blev fastslået, at begge stammer er genetisk unikke, hvilket vil sige at de med al sandsynlighed har haft hjemme i bækkene siden sidste istid for omkring 10.000 år siden.

Even Å, Tubæk Å og Ambæk (i fjordens sydøstligste hjørne, se nedenstående figur) har ydermere en opgang af brakvandsaborrer, der går på gydevandring om foråret, og det er ved Ambækken, at Vordingborg Kommune har gennemført initiativer, der forbedrer aborrernes mulighed for vandring op i vandløbet, ligesom der arbejdes på flere tiltag, der vil styrke aborrernes gydemuligheder.

For Ambækkens vedkommende kan det også fortælles, at erhvervsfiskerne på fjorden i sin tid fangede tonsvis af aborrer i Bestved Nor – hvilket dog stoppede på grund af en gylleforurening i vandløbet.

Figur 1: Præstø Fjord med udvalgte lokaliteter

Ydermere er Bestved Nor et kendt samlingssted for brakvandsgedder i februar/marts inden de går på leg et endnu ukendt sted i området. At de samles her er blevet belyst ved opfisk-

ning af brakvandsgedder af Vordingborg Kommunes biolog Jimmi Spur Olsen. Der blev indfanget gydemodne brakvandsgedder til strygning og yngelklækning på Ringsted Produktionsskole. Ved denne opfiskning blev det bemærket, at gedderne stod samlet i Bestved. De indfangne gedder blev anbragt i hyttefade for videre transport til Ringsted.

At gedderne samler sig i Bestved Nor har Peter Rasmussen (Skovhusevej, Præstø) ligeled under samtale med en lokal bierhvervsfisker fået oplyst i foråret 2019. Bierhvervsfiskeren har fisket på fjorden i mange år og har et dybt kendskab til alle relevante forhold i den forbindelse. Adspurgt om hvor brakvandsgedderne i Præstø Fjord yngede, svarede han: ”Bestved” – det blev dog hurtigt korrigeret til, at han ikke vidste, om de gydede der, men at de samlede sig i området om foråret, som ovenfor beskrevet.

Fjorden er udover havørreder, brakvandsgedder og -aborrer yderligere kendetegnet ved sild i efteråret, makreller i fjordmundingen i sensommeren, hornfisk, skrubber, skaller og indimellem torsk og multer. Ligeledes ses brasen og rimter og selvfølgelig hundestejler, sortmundet kutling, rejer og øvrige tilsvarende allestedsværende arter.

Præstø Fjord er også kendetegnet ved et massivt garnfiskeri. Dette foregår primært nord for Holmegrunden i inderfjorden. Peter Rasmussen er lokal og er kommet på fjorden gennem mange år, og han fortæller, at om efteråret er inderfjorden en labyrint af garn; der er kilometervis af rader, og set i det lys er de bestående 500 meter fredningsbælte omkring åerne/bækkene ikke tilstrækkeligt.

Der findes mindst 2 bierhvervsfiskere i fjorden, hvoraf den ene er ved at lægge op – resten af garnene sættes af fritidsfiskere. Udfordringen er, at garnfiskeriet sker i et lukket farvand, og med rigtig mange garn i et fysisk begrænset område. Det er den problematik, der ses i Præstø Fjord.

Forsøg med chip-mærkede havørreder fra Roskilde Fjord viste, at disse ørreder vandrede meget, men næsten udelukkende i inderfjorden syd for Frederikssund. Dette mønster kan også at være gældende for ørrederne i Præstø Fjord. Den enormt store dødelighed i havet,

der er dokumenteret i Limno Consults undersøgelser, kunne således tyde på, at ørrederne opholder sig i fjorden i længere tid.

Observationer og datamateriale fra Holbæk Fjord og Tuse Å viser, at udvidede fredningsbælter med det samme giver en øget opgang. Det kunne indikere, at det kan være en tendens for de østsjællandske stammer, at de i opholder sig i fjordene i store dele af året.

Et sidste argument for den teori er, at vandløbene, der udmunder i fjorden er ganske små. Det betyder at ørrederne – i modsætning til ørreder fra de større vandløb – først trækker op kort tid inden gydningen. Ørrederne svømmer derfor rundt i fjorden i nærheden af udløbene og venter på en tilstrækkelig stor afstrømning for at kunne trække op på gydeområderne. Alt i alt er der derfor brug for en regulering af fiskeriet ud over de mundingsnære fredningsbælter.

Præstø Fjord er for nuværende omfattet af BEK nr. 235 af 10/03/2015 ”Bekendtgørelse om særlige fiskeriregler for gedde i visse brakvandsområder ved Sydsjælland og Møn”.

Bekendtgørelsen afgrænser Præstø Fjord i en ret linje fra Fedhage (55° 8.517’N, 12° 6.715’Ø) til den nordligste hofde ved Roneklint (55° 7.831’N, 12° 8.143’Ø).

Inden for dette område er fiskeri med nedgarn ikke tilladt i perioden fra den 1. februar til og med den 31. maj, og der er helårligt hjemtagelsesforbud for gedde.

Figur 2: Udsnit fra <https://fiskeristyrelsen.dk/lyst-og-fritidsfiskeri/fredningsbaelter-og-saerlige-lokale-regler/>

DTU Aqua har indstillet til oprettelse af et fredningsbælte i renden mellem Feddet og Maderne, som det ses i figur 3. Forslaget viser, at der er opmærksomhed omkring problemerne for Præstø Fjord og det såkaldte ”Flaskehalsproblem”, hvor vandrefisk skal passere smalle farvande for at nå frem til gydeområderne. Og det er ubetinget positivt. Men forslaget kan ikke stå alene.

Figur 3: DTU Aquas forslag til fredningsbælte i indløbet til Præstø Fjord

På mødet den 27. marts kom det frem, at der i det angivne område ikke fiskes ret meget med garn, og det er der en forklaring på: Der er for meget strøm. Vandudskiftningen i Præstø Fjord kan, specielt i forbindelse med kraftig blæst, være betydelig. Der er ofte 5-6 knops strøm gennem den smalle rende syd for Feddet. Der bliver i den forbindelse transporteret tang og affald med vandet, hvilket vil sætte sig i et garn, nedsætte dets evne til at fiske, og i værste fald transportere garnet væk, da det øgede overfladeareal vil medføre øget pres på forankringen, der til sidst må slippe.

Garnfiskerne vurderer i hvert fald, at det ikke er umagen værd at sætte garn i det snævre farvand. Området er til gengæld et populært sted at fiske hornfisk. Fredningszonen vil derfor ramme hr. og fru Danmark, der fisker et par gange om året, men vil næppe begrænse garnfangsten af havørred. På mødet den 27. marts blev det nævnt, at erhvervsfiskerne ikke var imod en garnfredning i det udpegede område, men at de ikke ønskede, at det skulle lukkes for fiskeri med stang og snøre – ud fra ovennævnte betragtninger. Dette er absolut en mulighed, men det kan som nævnt ikke stå alene. Vi har derfor tre forskellige forslag, som i større eller mindre omfang vil kunne håndtere udfordringerne.

Forslag 1

Helårlig garnfri zone vest for markeret linje mellem østligste hofde ved Faxe Havn, Faxe Ladeplads 55°12'40.8"N 12°10'04.1"E og østligste punkt på Jungshoved: 55°06'40.6"N 12°11'00.6"E. Der skal desuden gælde følgende:

- Fiskeri med stang samt kasteruser skal være tilladt.
- Baglimits, uanset anvendt fiskeredskab:
 - Hjemtagningsforbud for gedde
 - Havørred: 1 fisk/dag
 - Aborre: 2 fisk/dag

Forslag 1. Reglerne skal gælde vest for den røde linje.

Det kan umiddelbart synes som et stort område, der vil ramme garnfiskernes interesser hårdt – omvendt vil det være et nyskabende og nytænkt initiativ, der vil få opmærksomhed og bevågenhed i vore nabolande, og som med relativ stor sikkerhed vil få positiv betydning for fiskeriet i tilstødende farvande, da lavvandede fjordområder er kendt for at være kravlegårde for fiskeyngel. Det vil også kunne løse de problemer, der ifølge de lokale sportsfiskere er i Faxe Bugt.

Alternativt kunne fredningszonen oprettes for en 5-10-årig periode og fungere som et monopilotprojekt, der skulle overvåges følges af relevante faggrupper. Herved ville effekten blive dokumenteret og kunne fungere som eksempel i forbindelse med forvaltningen af andre lignende områder i Danmark.

Det vil give nye erfaringer omkring effekterne af et nedsat garnpres, det vil være langsigtet, visionær og modig planlægning, og det ville være nemt at kontrollere for Fiskerikontrollen, og samtidig vil det kunne undgås, at de smalle strømrrender og lavvandede områder umiddelbart øst for udmundingen af Præstø Fjord ud i Faxe Bugt (ikke omfattet af det foreslåede fredningsbælte i udkastet) kan blokeres af garn.

Følgende forslag dækker et mindre geografisk område:

Der skal fremadrettet gælde følgende begrænsninger inden for det i BEK nr. 235 af 10/03/2015 afgrænsede område.

Vest for ret linje fra Fedhage (55° 8.517'N, 12° 6.715'Ø) til den nordligste hofde ved Roneklint (55° 7.831'N, 12° 8.143'Ø):

- Helårlig garnfri zone.
- Fiskeri med stang skal være tilladt.
- Fiskeri kasteruser skal være tilladt.
- Baglimits, uanset anvendt fiskeredskab:
 - Hjemtagningsforbud for gedde
 - Havørred: 1 fisk/dag
 - Aborre: 2 fisk/dag

Forslag 2 – reguleringen skal gælde vest for den røde linje.

Forslag 3

Forslag 3 - reguleringen skal gælde vest for den røde linje.

Baggrunden for dette forslag er, at bestanden af brakvandsgedder er i stærk tilbagegang; sandsynligvis blandt andet på grund af dårlige gydeforhold. De få resterende fisk bør beskyttes ved at begrænse garnfiskeriet i fjorden i de perioder, hvor gedderne samles op til og i forbindelse med gydningen, der typisk foregår i april-maj. Gedderne samles dog ofte allerede i slutningen af året. Det er ikke indtrykket, at der foregår et målrettet garnfiskeri efter gedder på fjorden, men der foregår et omfattende garnfiskeri efter havørred, og gedderne fanges som bifangst under dette fiskeri.

Der skal fremadrettet gælde følgende begrænsninger inden for det i BEK nr. 235 af 10/03/2015 afgrænsede område for Præstø Fjord. Vest for ret linje fra Fedhage ($55^{\circ} 8.517'N$, $12^{\circ} 6.715'Ø$) til den nordligste hofde ved Roneklint ($55^{\circ} 7.831'N$, $12^{\circ} 8.143'Ø$)

- 1) Der må ikke udøves fiskeri med garn i perioden fra den 1. oktober til og med den 31. maj.
- 2) I perioden fra den 1. juni til og med den 30. september må der kun udøves fiskeri med skrubbegarn, som skal opfylde følgende krav:

- a) maskemålet er mindst 130 mm helmaske (65 mm halvmaske),
- b) opdriften i overtellen må ikke være højere end flydeline nr. 1, defineret som 400 g opdrift pr. 100 m,
- c) garnets højde må ikke overstige 1,2 m (strakt mål),
- d) den samlede længde af garn må maksimalt være 135 m, og
- e) der må kun fiskes med bundsatte garn, der ikke er opspændte og ikke er opstillet ved pæle.

3) Der må udøves fiskeri med kasteruser, som under nuværende forhold med de for dette fiskeri gældende begrænsninger.

4) Baglimits, uanset anvendt fiskeredskab:

- Gedde: Hjemtagningsforbud
- Havørred: 1 fisk/dag
- Aborre: 3 fisk/dag

Det er desværre ikke lykkedes de tre kommuner – Faxe, Næstved og Vordingborg Kommune – at mødes med interessenterne i Præstø Fjord på grund af tidspres. Det endelige resultat bør aftales i dialog med alle relevante interessenter. Vi håber, ovenstående forslag kan være til inspiration.

Vi mener også, efter rådgivning fra lokale sportsfiskere fra Jungshoved-området, at der er behov for yderligere indsats i dette farvand. En pensioneret erhvervsfisker fra Sandvig fortæller, at frem til 1970, hvor bestanden af brakvandsgedder ved saltslåning led sit afgørende knæk, samlede gedderne sig i området omkring Sandvig i de tidlige forårs måneder, og at der derfor var kamp om pladserne blandt de lokale erhvervsfiskere i den periode. Geddernes samling her minder om den, der ses i Bestved Nor i Præstø Fjord.

Peter Rasmussen, Skovhusevej i Præstø, har talt med flere af de gamle erhvervsfiskere fra Sydsjælland, og der er ingen, der har nogen anelse om, hvor gedderne gydede med undtagelse af en pensioneret erhvervsfisker fra Stavreby. Han fortæller, at man kunne se gedderne ”slå kolbøtter” i sivene i april/maj rundt Jungshoved-halvøen, og herefter kunne han se æggene klæbe på sivene. Så her bør der laves en fredning, der giver gedderne muligheden for at svømme frit mellem gyde- og ædeområderne.

Erhvervsfiskernes begrænsende viden om geddernes gydning kan muligvis have noget at gøre med, at gedderne er trukket væk fra de brakke vande og op i vandløbene, hvor de har gydt (og gyder). Det er derfor også vigtigt at huske at sikre fredninger i fjordene og på kysten ved disse ferskvandsområder.

Vordingborg Kommune har netop færdiggjort et projekt (naturlig hydrologi i Nature 2000-områder) på Gl. Oremandsgaards jorde, med naturlig hydrologi på engene ved Langerøds- og Stenshavebækkens udløb. Dette projekt giver oversvømmede enge i forårsmånederne.

Erfaringer med brakvandsgedder langs Sveriges kyster er, at de trækker op i ferske vande om foråret og gyder på oversvømmede engområder. Når vandstanden på engarealerne falder igen, sædvanligvis i løbet af juni, trækker geddeynglen sammen med vandet ud i de brakke områder.

Engområderne ved Langerøds- og Stenshavebækken kan, med føromtalt samling af gedderne i Sandvig-området in mente, med stor rimelighed antages at være netop et af de steder, hvor gedderne i sin tid er gået på leg, og håbet er, at bestanden atter vil indfinde sig på engene. For at fremme effekten af Vordingborg Kommunes tiltag med naturlig hydrologi, og for at hjælpe gedderne godt på vej, opfordrer vi, at der i området etableres en udvidet fredning.

Bestanden af brakvandsgedder er i stærk tilbagegang. Vi ønsker at beskytte de få resterende fisk ved at begrænse garnfiskeriet i området i de perioder, hvor gedderne samles op til og i forbindelse med gydningen, der typisk foregår i april-maj. Gedderne samles dog ofte allerede i slutningen af året. Det er ikke indtrykket, at der foregår et målrettet garnfiskeri efter gedder i det pågældende område, men der foregår en del fiskeri med garn efter havørred, og gedderne fanges som bifangst under dette fiskeri.

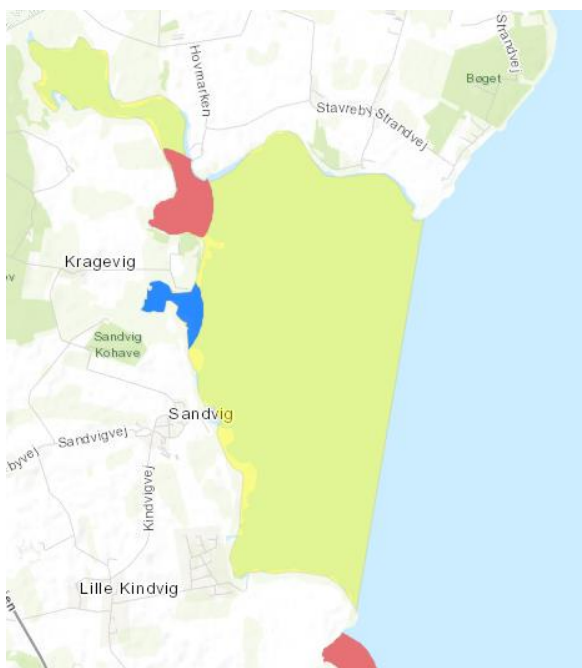
Jungshoved Nor med udvalgte lokaliteter.

Vi foreslår derfor, at der fremadrettet skal gælde følgende begrænsninger inden for det i BEK nr. 235 af 10/03/2015 afgrænsede område for Jungshoved Nor.

Vest for ret linje fra Jungshoved Pynt (55o 4.558'N, 12o 9.227'Ø) til Kindvig Hoved (55o 2.684'N, 12o 8.663'Ø) (se kort næste side):

Forslag 1

- Helårlig garnfri zone.
- Der må fiskes med stang, åle- og rejeruser.
- Hjemtagningsforbud for gedde.

Fredningen skal gælde i det med grønt markerede område.

Et mindre radikalt forslag kunne være følgende:

Forslag 2

- 1) Der må ikke udøves fiskeri med garn i perioden fra den 1. oktober til og med den 31. maj.
- 2) I perioden fra den 1. juni til og med den 30. september må der kun udøves fiskeri med skrubbegarn, som skal opfylde følgende krav:
 - a) maskemålet er mindst 130 mm helmaske (65 mm halvmaske),
 - b) opdriften i overtellen må ikke være højere end flydeline nr. 1, defineret som 400 g opdrift pr. 100 m,
 - c) garnets højde må ikke overstige 1,2 m (strakt mål),
 - d) den samlede længde af garn må maksimalt være 135 m, og
 - e) skal være bundsatte garn, der ikke er opspændte og ikke er opstillet ved pæle.
- 3) Hjemtagningsforbud for gedde.
- 4) Der må fiskes med åle- og rejeruser samt stang.

DTU Aqua skriver således om en mulig fredning ved Bogødæmningen:

Vordingborg Kommune har oplyst, at gedder om sommeren vandrer ud af Faneffjord for at fouragere i det lavvandede område, Letten, der er beliggende nord for Bogødæmningen. Gedderne skal på deres vandring mellem Faneffjord og Letten således gennem Bogødæmnin- gens åbning. Kommunen har derfor foreslået et fredningsbælte omkring gennemsejlingsåb- ningen i dæmningen.

DTU Aqua kan på den baggrund anbefale, at der indføres et fredningsbælte med forbud mod alt fiskeri i en afstand af 150 m fra åbningen (se skitse nedenfor). Herved sikres gedder fri adgang til at passere den snævre åbning uden risiko for, at blive fanget.

DTU Aquas forslag om 150 meters fredningszone ved Bogødæmningen. Vi foreslår et udvidet garnforbud.

De lokale sportsfiskere fortæller, at der generelt ikke er mange lystfiskere, der fisker i Bogødæmnin- gens åbning og stort set kun ved udslip fra dambrugene i Grønsund og i hornfi- skesæsonen. Et fredningsbælte omkring Bogø dæmningen af så lille en udbredelse vil be- grænse de lystfiskere, der er ude at fiske et par gange om året, men det vil næppe gøre den store forskel for de trækkende gedder.

Hvis man ønsker at beskytte de trækkende gedder – hvilket de lokale sportsfiskere er helt enige i – så mener de, at området skal udvides til en regulær 500 meter garnfri zone. Fiskeri med kasteruser skal fortsat være tilladt.

Alternativt forslag til en fredning ved Bogødæmningen

- Helårlig garnfri zone på 500 meter med centrum i gennemsejlingens midte.
- Fiskeri med stang og ruser er tilladt.
- Hjemtagningsforbud for gedde inden for zonen.

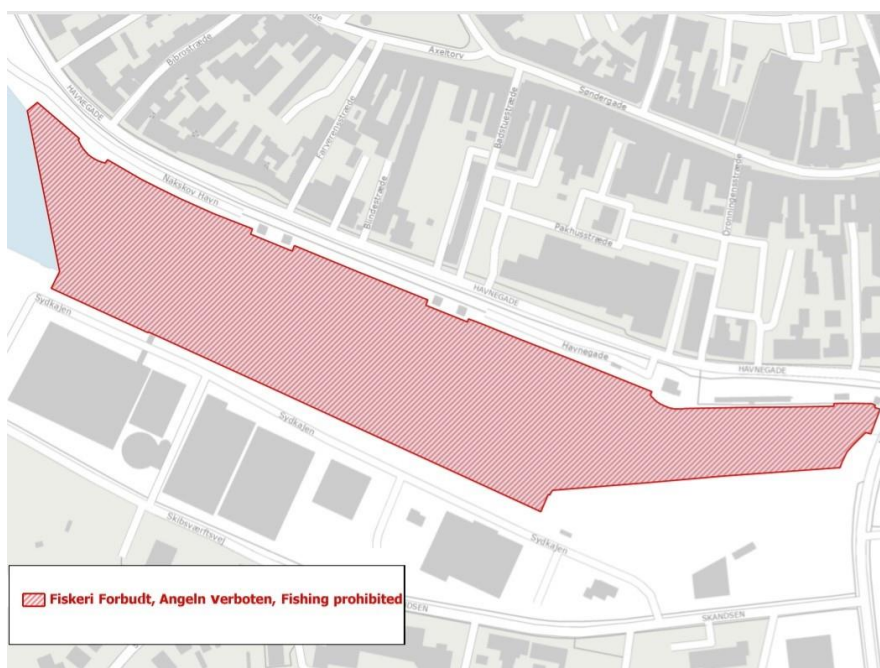
Ligesom i Præstø Fjord er det veldokumenteret, at ørredernes overlevelse i Karrebæk Fjord og Dybsø Fjord er meget dårlig. Her er der derfor også et stort behov for en regulering, der én gang for alle adresserer udfordringerne. Næstved Kommune arbejder angiveligt på at formulere et forslag. Vi vil opfordre til, at dette sker, og at de lokale sportsfiskere involveres.

Vi har set et forslag fra Sydsjællands Ørredfond ved Søren Grothe. Danmarks Sportsfiskerforbund bakker dette forslag op og mener, at det er et fint grundlag for en fortsat dialog. Vi vedlægger Sydsjællands Ørredfonds forslag som bilag. Skulle der af tidsmæssige årsager ikke komme et fælles forslag vedrørende regulering af fiskeriet i de to fjorde, så er det det vedlagte bud på en regulering, vi i Danmarks Sportsfiskerforbund bakker op om.

Lolland-Falster

Danmarks Sportsfiskerforbund modtog i december 2018 en mail fra en lokal sportsfisker med forslag til fredningsbælter ved tre nye vandløb. Mailen fra den lokale ildsjæl blev sendt videre til DTU Aqua og Fiskeripolitisk Kontor den 4. december. I mailen nævnes tre vandløb: Lomose Å, Fuglsang Bæk og et lille skovvandløb syd for Gåbense. Jeg kan ikke umiddelbart se ud fra materialet, om der lægges op til, at der skal etableres fredningsbælter ved de tre vandløb. Hermed er der gjort opmærksom på, at det kan være relevant.

De lokale sportsfiskere hilser forslaget om en udvidelse af fredningsbæltet i Nakskov Indrefjord velkommen. De ønsker dog, at fredningen fra slusen og ud i Indrefjorden gøres en smule længere. Deres forslag ser sådan ud:

De lokale sportsfiskere i Nakskov ønsker et større området fredet.

Danmarks Sportsfiskerforbund vil afslutningsvis rose flere gode tendenser i udkastet. De mange nye fredningsbælter ved vandløb med ”nye” ørredbestande vil sikkert vise deres værdi i form af større og mere robuste bestande. Det er også meget positivt, at vandløb med brakvandsrovfisk nu indgår i et meget større omfang. Forslaget om at bruge en daglig fangstbegrænsning som et værktøj i saltvand er ligeledes visionært.

Vi håber dog, at ansvarlige politikere er klar til at tage ansvar, når det gælder behovet for at indføre nye reguleringer i fjorde og flaskehalse, som ikke er nævnt i udkastet. Samt at det store fokus på værdien af lystfiskeriet også udmønter sig i nødvendige beslutninger, der kan komme alle til gavn i form af større og mere robuste fiskebestande.

Det bør her nævnes, at initiativer, der kan fremme lystfiskeriet ved at forbedre naturgrundlaget vil koste store beløb. Men en bæredygtig regulering af de sårbare og værdifulde ørred-, gedde- og aborrebestande koster ikke samfundet én krone.

Med venlig hilsen

Kaare Manniche Ebert

Biolog